

Α Π Ο Σ Π Α Σ Μ Α

Από το πρακτικό της αριθμ. **1/2018** συνεδρίασης της Περιφερειακής Επιτροπής Αναπτυξιακού Σχεδιασμού (Π.Ε.Α.Σ.) Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης.

Αριθμ. Απόφασης: **1/2018**.

ΘΕΜΑ: «Διατύπωση Γνώμης επί του 4^{ου} Εγγράφου Εξειδίκευσης της Εφαρμογής Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης 2014-2020 (Έκδοση 01/Νοέμβριος 2018) και των κριτηρίων αξιολόγησης πράξεων»

Στην Κομοτηνή, σήμερα **14 Νοεμβρίου 2018**, ημέρα **Τετάρτη** και ώρα **11.00**, στα επί της οδού Στίλπωνος Κυριακίδη 17, 4^{ος} όροφος, Κομοτηνή 69 132, γραφεία της ΠΕΔ ΑΜ-Θ, συνήλθε σε συνεδρίαση η Περιφερειακή Επιτροπή Αναπτυξιακού Σχεδιασμού (Π.Ε.Α.Σ.) Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 24Α του Ν.4314/2014 (ΦΕΚ Α 265/23.12.2014) και τη με αριθμ. 234/09.06.2015 σχετική Απόφαση του Δ.Σ. της ΚΕΔΕ και κατόπιν της με Α.Π 1/13-11-2018 πρόσκλησης-ημερήσιας διάταξης του Προέδρου της Επιτροπής κ. Ευάγγελου Λαμπάκη, Δημάρχου Αλεξανδρούπολης και Προέδρου της ΠΕΔ ΑΜ-Θ, που επιδόθηκε νόμιμα σε κάθε μέλος της.

Ύστερα από διαπίστωση της νόμιμης απαρτίας, αφού σε **σύνολο 5** μελών της Επιτροπής βρέθηκαν **παρόντα 4** και συγκεκριμένα:

ΠΑΡΟΝΤΕΣ

1. **Λαμπάκης Ευάγγελος**, Δήμαρχος Αλεξανδρούπολης-Πρόεδρος ΠΕΑΣ ΑΜ-Θ
2. **Τσανάκα Δήμητρα**, Δήμαρχος Καβάλας, εκπρόσωπος Δ.Σ. ΠΕΔ ΑΜ-Θ
3. **Μαυρίδης Βασίλειος**, Δήμαρχος Ορεστιάδας, εκπρόσωπος Δ.Σ. ΠΕΔ ΑΜ-Θ
4. **Τσέγκα Ευαγγελία**, Προϊσταμένη Τμήματος Διοικητικού - Οικονομικού Ν. Ροδόπης της Διεύθυνσης Διοίκησης, εκπρόσωπος Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας – Θράκης

ΑΠΟΝΤΕΣ

1. **Αντωνιάδης Κων/νος**, Περιφερειακός Σύμβουλος, εκπρόσωπος Περιφερειακού Συμβουλίου ΑΜ-Θ

Ο κ. Πρόεδρος κήρυξε την έναρξη της συνεδρίασης με θέμα της ημερήσιας διάταξης, **«Διατύπωση Γνώμης επί του 4^{ου} Εγγράφου εξειδίκευσης της Εφαρμογής Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης 2014-2020 (Έκδοση 01/ Νοέμβριος 2018) και των κριτηρίων αξιολόγησης πράξεων»**

.....

Έπειτα ο κ. Πρόεδρος εισηγούμενος του μοναδικού θέματος της ημερήσιας διάταξης, αναφέρει στα μέλη της Επιτροπής, ότι με το υπ' αριθμ. 3977/06-11-2018 έγγραφο της ΕΥΔ Ε.Π. Περιφέρειας ΑΜΘ διαβιβάστηκε στην Π.Ε.Α.Σ. ΑΜ-Θ σχέδιο του εγγράφου της 4^{ης}

εξειδίκευσης της Εφαρμογής Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης 2914-2020 (Έκδοση 01/ Νοέμβριος 2018) καθώς και των κριτηρίων αξιολόγησης πράξεων και ζητήθηκε η διατύπωση γνώμης για το τμήμα εκείνο του εγγράφου που αφορά σε έργα και δράσεις τοπικής ανάπτυξης και ιδίως των πράξεων που εντάσσονται σε κατηγορίες δράσεων με δικαιούχους τους Δήμους.

Επί του προτεινόμενου σχεδίου του 4^{ου} Εγγράφου εξειδίκευσης της εφαρμογής του Ε.Π. ΠΑΜΘ 2014 – 2020 καθώς και της μεθοδολογίας αξιολόγησης & κριτηρίων επιλογής πράξεων του ο κ. Πρόεδρος αφού πραγματοποίησε μία σύντομη αναφορά στα κύρια σημεία αυτού, στη συνέχεια ανέφερε τις ακόλουθες διαπιστώσεις και προτάσεις:

«1. Η μέχρι σήμερα εξέλιξη του ΕΠ ΠΑΜ-Θ αναδεικνύει τις προσπάθειες που γίνονται από την αρμόδια Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης αλλά και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι τελικοί ή εν δυνάμει δικαιούχοι ως προς την ένταξη, ωρίμανση, υλοποίηση έργων. Οι δυσκολίες αυτές έχουν ως αποτέλεσμα πολλοί Δήμοι να μην έχουν την δυνατότητα να καλύψουν βασικές τους ανάγκες μέσω του ΕΠ της ΠΑΜ-Θ και αρκετοί να στρέφονται σε άλλες χρηματοδοτικές πηγές π.χ. Εθνικό σκέλος του ΠΔΕ.

Ειδικότερα η εξέλιξη των βασικών παραμέτρων που αφορούν σε: προσκλήσεις, εντάξεις, νομικές δεσμεύσεις και δαπάνες του Προγράμματος, λαμβάνοντας υπόψη και την πρόοδο του το χρονικό διάστημα από την 3^η συνεδρίαση της Επιτροπής Παρακολούθησης, αποτυπώνει σε μεγάλο βαθμό την σημερινή κατάσταση.

Η σημερινή εικόνα του Προγράμματος διαμορφώνεται από την λειτουργία όλων των εμπλεκόμενων σε αυτό παραγόντων (συναρμόδια Υπουργεία, Διαχειριστικές Αρχές, ενδιαμέσοι φορείς, τελικοί δικαιούχοι κλπ) και αντισταθμίζει τη δράση αυτών, με τα θετικά τους και αρνητικά τους σημεία, καθ' όλη τη μέχρι σήμερα πορεία του Προγράμματος.

2. Η ΠΕΑΣ επισημαίνει την θετική προοπτική ως προς την υλοποίηση του Προγράμματος με βάση τόσο το ποσοστό εξειδίκευσης του (103,2% των πόρων του ΕΠ ΠΑΜ-Θ 2014 - 2020 με συνολικά 61 δράσεις) όσο και τον συνολικό αριθμό των προσκλήσεων (68) που αντιστοιχεί στο 96,7 % των πόρων του. Προβληματισμός όμως δημιουργείται ως προς την εξέλιξη των υπόλοιπων παραμέτρων, εντάξεις – νομικές δεσμεύσεις και ειδικότερα ως προς τις δαπάνες, λαμβάνοντας υπόψη ότι συμπεριλαμβάνονται στα στοιχεία και έργα της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου που ευρίσκοντο στο στάδιο της ολοκλήρωσης και τα οποία επανεπεντάχθηκαν στο νέο Πρόγραμμα.

Για την μέχρι σήμερα πορεία υλοποίησης του προγράμματος, που αποτυπώνεται στις προαναφερόμενες παραμέτρους, σίγουρα έπαιξαν ρόλο όλοι οι ανασταλτικοί παράγοντες που αναλυτικά έχουν αναφερθεί στα αντίστοιχα έγγραφα εξειδίκευσης. Στο συγκεκριμένο χρονικό σημείο, πέραν της ανάγκης για οριστική υπέρβαση όλων αυτών των εμποδίων, καθίσταται επιτακτική η έγκαιρη επισήμανση τυχόν άλλων ειδικότερων προβλημάτων, των οποίων η ορθή διάγνωση και αποτελεσματική αντιμετώπιση θα συμβάλει καταλυτικά στην επίτευξη τόσο των ποιοτικών όσο και ποσοτικών στόχων του Προγράμματος.

Ιδιαίτερα η βραδεία εξέλιξη των δαπανών του Προγράμματος, λαμβάνοντας υπόψη και την πρόοδο ως προς αυτή την παράμετρο το χρονικό διάστημα από την 3^η συνεδρίαση της Επιτροπής Παρακολούθησης, αποτυπώνει σε μεγάλο βαθμό τις τάσεις εξέλιξης του. Επισημαίνεται ότι αν αυτή η τάση δεν αντιμετωπισθεί άμεσα, θα πρέπει η Περιφέρεια και η ΕΥΔ σε συνεργασία με τους άλλους φορείς να επεξεργασθεί εγκαίρως εναλλακτικές λύσεις προκειμένου να αξιοποιηθεί το πρόγραμμα αλλά και να ικανοποιηθούν βασικές ανάγκες και

αναπτυξιακές προκλήσεις για την ισόρροπη ανάπτυξη της Περιφέρειάς μας. Στο διάλογο αυτόν πρέπει να επισημανθούν σε βάθος οι λόγοι στους οποίους οφείλεται η σημερινή εικόνα.

Στη κατεύθυνση αυτή η ΠΕΑΣ τονίζει την αναγκαιότητα συνέχισης της συνεργασίας των δύο βαθμών Αυτοδιοίκησης μεταξύ τους αλλά και με την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης.

3. Τονίζεται εκ νέου, όπως και παλαιότερα, η ανάγκη να λαμβάνονται υπόψη σε κάθε φάση εξειδίκευσης οι αναλυτικές προτάσεις που έχουν αποσταλεί από την ΤΑ τόσο κατά την 1^η – βασική Εξειδίκευση του ΕΠ όσο και κατά τις επόμενες δύο (2^η και 3^η Εξειδίκευση).

Οι προτάσεις αυτές αλλά και τα έργα στρατηγικού χαρακτήρα όπως ψηφίσθηκαν από το Περιφερειακό Συμβούλιο κατά την διαδικασία κατάρτισης της πρότασης για το ΠΠΧΣΑΑ, καθώς και οι επιμέρους προτάσεις ανά Δήμο πρέπει να λαμβάνονται υπόψη σε διαδικασίες όπως αυτή της εξειδίκευσης.

Βασικό κριτήριο βέβαια για την δυνητική υιοθέτηση αυτών αλλά και κάθε νέας πρότασης, αποτελεί πλέον η συμβατότητα τους με το εγκεκριμένο αναθεωρημένο Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο της ΠΑΜ-Θ (Αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΧΩΡΣ/68605/1092 - ΦΕΚ Α.Α.Π. 248/25-10-2018).

4. Όσον αφορά στην αναπτυξιακή διάσταση του υλοποιούμενου ΕΠ, με βάση και την υφιστάμενη μακρόχρονη κρίση η οποία αφήνει πλέον σε διακριτό βαθμό το αποτύπωμά της σε κρίσιμους τομείς, διαπιστώνεται ότι επιβεβαιώνονται οι συλλογικές προσπάθειες των θεσμικών οργάνων των δύο βαθμών Αυτοδιοίκησης και της ΕΥΔ για άσκηση παρεμβατικών αναπτυξιακών πολιτικών μέσω ΟΧΕ και ΣΒΑΑ σε περιοχές που αντιμετωπίζουν προβλήματα και προκλήσεις. Για την ουσιαστική επίτευξη των επιδιωκόμενων στόχων από την υλοποίηση δράσεων στο πλαίσιο ΟΧΕ και ΣΒΑΑ, κρίνεται σκόπιμο να υπάρχει συνεχής μέριμνα εκ μέρους όλων των εμπλεκόμενων (δικαιούχων και κυρίως της ΕΥΔ) για τη διασφάλιση και των ποιοτικών χαρακτηριστικών των ολοκληρωμένων παρεμβάσεων, πέραν αυτής για την επίτευξη των ποσοτικών στόχων.

Η έναρξη των διαδικασιών διαβούλευσης για την υλοποίηση και 2^{ης} ΟΧΕ στη ζώνη ορεινού όγκου Ροδόπης και Νέστου ποταμού κρίνεται ιδιαίτερα θετική με βάση το προαναφερόμενο πλαίσιο, επιπρόσθετα δε προτείνεται να εξετασθεί η επέκταση της εφαρμογής ΣΒΑΑ και σε άλλα αστικά κέντρα της Περιφέρειας, σύμφωνα με τις προτάσεις της ΠΕΔ ΑΜ-Θ.

5. Τονίζεται για μία ακόμη φορά η σημασία που έχει, κυρίως για τους μεσαίου και μικρού μεγέθους Δήμους, η αξιοποίηση της Τεχνικής Βοήθειας για την προετοιμασία, ωρίμανση αλλά και την υλοποίηση έργων. Στη σημερινή φάση υλοποίησης του Προγράμματος τα παραπάνω είναι ιδιαίτερα κρίσιμα και απαιτούν την δραστηριοποίηση όλων των εμπλεκόμενων με βάση το θεσμικό πλαίσιο, ώστε οι λύσεις που θα δοθούν να είναι έγκαιρες και αποτελεσματικές.

Η ΠΕΑΣ επισημαίνει το βασικό αυτό πρόβλημα το οποίο επηρεάζει και τις στοχευμένες παρεμβάσεις (ΟΧΕ) που βρίσκονται σε εξέλιξη. Προτείνεται επιπλέον, η εξέταση της αξιοποίησης κονδυλίων από το Εθνικό σκέλος του ΠΔΕ με την διαμόρφωση παράλληλων οργανωτικών πρωτοβουλιών που θα επιταχύνουν και θα διευκολύνουν την ωρίμανση και υλοποίηση έργων.

6. Η συνεισφορά πόρων του ΕΠ της ΠΑΜ-Θ σε οριζόντιες δράσεις εθνικού επιπέδου όπως είναι αυτές για την ενίσχυση της ίδρυσης και λειτουργίας μικρομεσαίων τουριστικών επιχειρήσεων ή την ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων, πρέπει να διασφαλίζεται ότι θα προστίθεται στα υπάρχοντα κονδύλια, προς όφελος της Περιφέρειάς μας.»

Τέλος ο κ. Πρόεδρος επισήμανε τα βασικά προβλήματα που επηρεάζουν τις επιδόσεις του Προγράμματος σύμφωνα και με το 4ο Έγγραφο Εξειδίκευσης, τα οποία σχετίζονται με έργα που αφορούν και την ΤΑ και πρέπει να επιλυθούν το ταχύτερο δυνατόν.

Τα μέλη της Επιτροπής αφού άκουσαν την εισήγηση του Προέδρου και μετά από ανταλλαγή διαφόρων γνώμων, λαμβάνοντας υπόψη:

1. Το με αριθμ. 3977/06-11-2018 έγγραφο της ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜ-Θ
2. Το 4ο Έγγραφο Εξειδίκευσης της Εφαρμογής του Ε.Π. ΠΑΜΘ 2014 – 2020 (Έκδοση 01, Κομοτηνή, Νοέμβριος 2018) της ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜ-Θ
3. Το 4ο Έγγραφο μεθοδολογίας αξιολόγησης & κριτηρίων επιλογής πράξεων του Ε.Π. ΠΑΜΘ 2014 – 2020 (Έκδοση 01, Κομοτηνή, Νοέμβριος 2018) της ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜ-Θ
4. Τις διατάξεις του άρθρου 24Α του Ν.4314/2014 (ΦΕΚ Α 265/23.12.2014)
5. Την με αριθμ. 234/9-6-2015 Απόφαση του ΔΣ της ΚΕΔΕ, με την οποία συγκροτήθηκε η ΠΕΑΣ ΑΜ-Θ

Γνωμοδοτούν Ο Μ Ο Φ Ω Ν Α τα παρακάτω:

Α. ΚΥΡΙΑ ΣΗΜΕΙΑ ΤΟΥ 4ΟΥ ΕΓΓΡΑΦΟΥ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ

1. Το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης 2014 – 2020 (ΕΠ ΑΜΘ 2014 – 2020), εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 18/12/2014 και σύμφωνα με την από 08/10/2018 πρόταση 2ης Αναθεώρησης του, η συνολική (Κοινοτική και Εθνική) χρηματοδότηση του προγράμματος ανέρχεται σε **521.978.358 €** εκ των οποίων **443.585.423 € (85,0%)** είναι η συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη του ΕΤΠΑ (ΕΤΠΑ + Εθνική Συμμετοχή) και **78.392.935 € (15,0%)** είναι η συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη του ΕΚΤ (ΕΚΤ + Εθνική Συμμετοχή).
2. Στο 4ο Έγγραφο Εξειδίκευσης του ΕΠ ΑΜΘ 2014 – 2020, το οποίο εισάγεται για έγκριση στο πλαίσιο της 4ης Συνεδρίασης της Επιτροπής Παρακολούθησης η οποία θα λάβει χώρα στις 16/11/2018 στη Δράμα, περιλαμβάνονται συνοπτικά:
 - α) Η ενσωμάτωση των 5 Γραπτών Διαδικασιών που έλαβαν χώρα μετά την 3η Συνεδρίασης της Επ. Παρ. (07/11/2017) και
 - β) Πρόσθετη εξειδίκευση που αφορά:
 - Στην **εξειδίκευση της νέας Δράσης ΕΠΑνΕΚ_01_ΑΜΘ «Συμμετοχή του ΕΠ ΑΜΘ 2014 - 2020 στο πρόγραμμα ενίσχυσης της ίδρυσης και λειτουργίας μικρομεσαίων τουριστικών επιχειρήσεων του ΕΠΑνΕΚ 2014 – 2020»** του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) με Συγχρηματοδοτούμενη Δημόσια Δαπάνης (ΣΔΔ) 15,0 εκατ. €. **Δικαιούχοι της δράσης είναι Πολύ Μικρές, Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις**, όπως αυτές ορίζονται στη Σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ, **που θα δραστηριοποιηθούν στον τομέα του Τουρισμού** και θα διαθέτουν επιλέξιμο ΚΑΔ επένδυσης μέχρι και την 1η εκταμίευση της επιχορήγησης.
 - Στην **εξειδίκευση της νέας Δράσης 4γ.8.2 «Παρεμβάσεις ενεργειακής αναβάθμισης ιδιωτικών κατοικιών»** του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) με Συγχρηματοδοτούμενη Δημόσια Δαπάνης (ΣΔΔ) 5,0 εκατ. € και **δικαιούχο μόνο το Εθνικό Ταμείο Επιχειρηματικότητας και Ανάπτυξης**

(ΕΤΕΑΝ Α.Ε.) στο οποίο, δυνάμει της ΚΥΑ 7313/1818 (ΦΕΚ Β' 3905/05-12-2016) συστάθηκε Ταμείο Χαρτοφυλακίου με την επωνυμία «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ ΙΙ (ΕΞΟΙΚ ΙΙ)» ως ανεξάρτητη χρηματοδοτική μονάδα. Η δράση αφορά στην υλοποίηση παρεμβάσεων με σκοπό τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης κατοικιών, που έχουν αποδεδειγμένα μικρή ενεργειακή απόδοση και οι οποίες ανήκουν σε ιδιοκτήτες με χαμηλά εισοδήματα, που δεν μπορούν να χρηματοδοτήσουν πλήρως με ίδια κεφάλαια την ενεργειακή αναβάθμιση της κατοικίας τους, ή στις οποίες θα υλοποιηθούν παρεμβάσεις που ξεπερνούν τα ελάχιστα απαιτούμενα επίπεδα ενεργειακής απόδοσης.

- Στην **εξειδίκευση της νέας Δράσης 6β.11.3 «Διαχείριση αστικών λυμάτων»** του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) με Συγχρηματοδοτούμενη Δημόσια Δαπάνης (ΣΔΔ) 8,5 εκατ. €. Η δράση αφορά στην υλοποίηση παρεμβάσεων για τη σταδιακή ολοκλήρωση των υποδομών συλλογής και επεξεργασίας αστικών λυμάτων (ΕΕΛ) στους οικισμούς Γ' προτεραιότητας (πληθυσμός 2.000 - 15.000 ισοδύναμος πληθυσμός) που απαιτούνται από την Οδηγία 91/271/ΕΟΚ και θα υλοποιηθεί σε συνέργεια και συμπληρωματικότητα με τους εκχωρούμενους πόρους (ΦΕΚ 2891/Β/12.09.2016 όπως τροποποιείται και ισχύει) του Ταμείου Συνοχής από το Ε.Π. «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη». **Δικαιούχοι της δράσης είναι Δήμοι καθώς και ΔΕΥΑ της Περιφέρειας ΑΜ-Θ.**
 - Στην **αύξηση του προϋπολογισμού της Δράσης 9ιν24Α.1 «Ανάπτυξη παιδοψυχιατρικών υπηρεσιών»** του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) από 560.000 € σε 812.000 €, ήτοι κατά 252.000 € για την προσθήκη σχετικής πράξης από την Κινητή Μονάδα του Π.Γ.Ν. Αλεξανδρούπολης.
3. Στο 4ο Έγγραφο Εξειδίκευσης, περιλαμβάνεται, συμπεριλαμβανομένης της Εξειδίκευσης και των Δράσεων που έχουν προβλεφθεί στο πλαίσιο των Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (Δράση ΟΧΕ_1: "Στρατηγικές Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΣΒΑΑ)" και Δράση ΟΧΕ_2: "Πολιτιστικής Διαδρομής Εγνατίας Οδού"), η εξειδίκευση **61 Δράσεων**, που αντιστοιχούν στο **103,2%** των πόρων του ΕΠ ΑΜΘ 2014 - 2020, ήτοι **538,572 εκατ. €** εκ των οποίων **483,5 εκατ. € (109,0%)** αφορούν σε πόρους του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και **55,067 εκατ. € (70,2%)** αφορούν σε πόρους του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ), όπως συνοπτικά παρουσιάζεται στον Πίνακα Α.2 και σχηματικά αποτυπώνεται στο Σχήμα Α.2. (σελίδα 8 του 4^{ου} Εγγράφου Εξειδίκευσης)
- Από την παρατήρηση των ανωτέρω (Πίνακα και Σχήματος) προκύπτει ότι **δεν έχουν ακόμη εξειδικευτεί** πόροι ύψους **28,143 εκατ. €** εκ των οποίων **4,698 εκατ. € (7,2%)** αφορούν σε πόρους του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) του Άξονα Προτεραιότητας 1 και **23,445 εκατ. € (30,4%)** αφορούν σε πόρους του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) του Άξονα Προτεραιότητα 4.
4. Στον Πίνακα Α.4 παρουσιάζονται συγκεντρωτικά και στο Παράρτημα Α, Πίνακας Α.Ι, αναλυτικά, (σελίδες 9 και Α-2 αντίστοιχα του 4^{ου} Εγγράφου Εξειδίκευσης) σε όρους Συγχρηματοδοτούμενης Δημόσιας Δαπάνης, η πρόοδος υλοποίησης του ΕΠ ΑΜΘ 2014 – 2020 σε ότι αφορά στην Εξειδίκευση, στην Ενεργοποίηση όπως αυτή προκύπτει από τις εκδοθείσες προσκλήσεις υποβολής προτάσεων, στις Εντάξεις (τόσο σε αριθμό έργων όσο και σε π/υ), στις Νομικές Δεσμεύσεις (συμβάσεις) και στις Δαπάνες.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα στοιχεία που είναι καταχωρισμένα στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ) στις **06/11/2018** και σε όρους Συγχρηματοδοτούμενης Δημόσιας Δαπάνης:

- **έχουν εκδοθεί 68 προσκλήσεις υποβολής προτάσεων π/υ 504.591.367 € (96,7%)** εκ των οποίων 44 προκλήσεις π/υ 459.571.531 € (103,6%) αφορούν στο ΕΤΠΑ και 24 προκλήσεις π/υ 45.019.836 (57,4%) στο ΕΚΤ,
 - στο πλαίσιο των ανωτέρω προσκλήσεων **έχουν ενταχθεί 208 πράξεις π/υ 269.924.916 € (51,7%)** εκ των οποίων 154 πράξεις π/υ 238.845.512 € (53,8%) αφορούν στο ΕΤΠΑ και 54 πράξεις π/υ 31.079.404 (39,6%) στο ΕΚΤ,
 - **ο π/υ των Νομικών Δεσμεύσεων ανέρχεται σε 146.078.666 € (28,0%)** εκ των οποίων 118.680.382 € (26,8%) αφορούν στο ΕΤΠΑ και 27.398.284 (34,9%) στο ΕΚΤ,
 - **ο π/υ των Δαπανών ανέρχεται σε 71.439.413 € (13,7%)** εκ των οποίων 55.964.995 € (12,6%) αφορούν στο ΕΤΠΑ και 15.474.418 (19,7%) στο ΕΚΤ.
5. Ο στόχος των Δαπανών του ΕΠ ΑΜΘ 2014 – 2020 έως 31-12-2018, όπως καθορίσθηκε στο Σχέδιο Δράσης της ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ (αριθμ. πρωτ. ΕΥΔ 2703/20-09-2018), σε σχέση με την πρόοδο υλοποίησης συνολικά του ΕΠ ΑΜΘ, **(δίνεται στο Σχήμα Α.4, στο Σχήμα Α.5 για το ΕΤΠΑ και στο Σχήμα Α.6 για το ΕΚΤ / σελίδες 12-13 του 4^{ου} Εγγράφου Εξειδίκευσης)**, ανέρχεται σε **99.266.913 € (19,0%** της Σ.Δ.Δ.) εκ των οποίων 79.049.100 € (22,1% της Σ.Δ.Δ.) αφορούν σε πόρους του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και 20.217.813 € (25,8% της Σ.Δ.Δ.) αφορούν σε πόρους του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ).

Β. ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ 4^Ο ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ

1. Η μέχρι σήμερα εξέλιξη του ΕΠ ΠΑΜ-Θ αναδεικνύει τις προσπάθειες που γίνονται από την αρμόδια Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης αλλά και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι τελικοί ή εν δυνάμει δικαιούχοι ως προς την ένταξη, ωρίμανση, υλοποίηση έργων. Οι δυσκολίες αυτές έχουν ως αποτέλεσμα πολλοί Δήμοι να μην έχουν την δυνατότητα να καλύψουν βασικές τους ανάγκες μέσω του ΕΠ της ΠΑΜ-Θ και αρκετοί να στρέφονται σε άλλες χρηματοδοτικές πηγές π.χ. Εθνικό σκέλος του ΠΔΕ.

Ειδικότερα η εξέλιξη των βασικών παραμέτρων που αφορούν σε: προσκλήσεις, εντάξεις, νομικές δεσμεύσεις και δαπάνες του Προγράμματος, λαμβάνοντας υπόψη και την πρόοδό του το χρονικό διάστημα από την 3^η συνεδρίαση της Επιτροπής Παρακολούθησης, αποτυπώνει σε μεγάλο βαθμό την σημερινή κατάσταση.

Η σημερινή εικόνα του Προγράμματος διαμορφώνεται από την λειτουργία όλων των εμπλεκόμενων σε αυτό παραγόντων (συναρμόδια Υπουργεία, Διαχειριστικές Αρχές, ενδιάμεσοι φορείς, τελικοί δικαιούχοι κλπ) και αντανakλά τη δράση αυτών, με τα θετικά τους και αρνητικά τους σημεία, καθ' όλη τη μέχρι σήμερα πορεία του Προγράμματος.

2. Η ΠΕΑΣ επισημαίνει την θετική προοπτική ως προς την υλοποίηση του Προγράμματος με βάση τόσο το ποσοστό εξειδίκευσης του (103,2% των πόρων του ΕΠ ΠΑΜ-Θ 2014 - 2020 με συνολικά 61 δράσεις) όσο και τον συνολικό αριθμό των προσκλήσεων (68) που αντιστοιχεί στο 96,7 % των πόρων του. Προβληματισμός όμως δημιουργείται ως προς την εξέλιξη των υπόλοιπων παραμέτρων, εντάξεις – νομικές δεσμεύσεις και ειδικότερα ως προς τις δαπάνες, λαμβάνοντας υπόψη ότι συμπεριλαμβάνονται στα στοιχεία και

έργα της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου που ευρίσκοντο στο στάδιο της ολοκλήρωσης και τα οποία επανεντάχθηκαν στο νέο Πρόγραμμα.

Για την μέχρι σήμερα πορεία υλοποίησης του προγράμματος, που αποτυπώνεται στις προαναφερόμενες παραμέτρους, σίγουρα έπαιξαν ρόλο όλοι οι ανασταλτικοί παράγοντες που αναλυτικά έχουν αναφερθεί στα αντίστοιχα έγγραφα εξειδίκευσης. Στο συγκεκριμένο χρονικό σημείο, πέραν της ανάγκης για οριστική υπέρβαση όλων αυτών των εμποδίων, καθίσταται επιτακτική η έγκαιρη επισήμανση τυχόν άλλων ειδικότερων προβλημάτων, των οποίων η ορθή διάγνωση και αποτελεσματική αντιμετώπιση θα συμβάλει καταλυτικά στην επίτευξη τόσο των ποιοτικών όσο και ποσοτικών στόχων του Προγράμματος.

Ιδιαίτερα η βραδεία εξέλιξη των δαπανών του Προγράμματος, λαμβάνοντας υπόψη και την πρόοδο ως προς αυτή την παράμετρο το χρονικό διάστημα από την 3^η συνεδρίαση της Επιτροπής Παρακολούθησης, αποτυπώνει σε μεγάλο βαθμό τις τάσεις εξέλιξης του. Επισημαίνεται ότι αν αυτή η τάση δεν αντιμετωπισθεί άμεσα, θα πρέπει η Περιφέρεια και η ΕΥΔ σε συνεργασία με τους άλλους φορείς να επεξεργασθεί εγκαίρως εναλλακτικές λύσεις προκειμένου να αξιοποιηθεί το πρόγραμμα αλλά και να ικανοποιηθούν βασικές ανάγκες και αναπτυξιακές προκλήσεις για την ισόρροπη ανάπτυξη της Περιφέρειάς μας. Στο διάλογο αυτόν πρέπει να επισημανθούν σε βάθος οι λόγοι στους οποίους οφείλεται η σημερινή εικόνα.

Στη κατεύθυνση αυτή η ΠΕΑΣ τονίζει την αναγκαιότητα συνέχισης της συνεργασίας των δύο βαθμών Αυτοδιοίκησης μεταξύ τους αλλά και με την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης.

3. Τονίζεται εκ νέου, όπως και παλαιότερα, η ανάγκη να λαμβάνονται υπόψη σε κάθε φάση εξειδίκευσης οι αναλυτικές προτάσεις που έχουν αποσταλεί από την ΤΑ τόσο κατά την 1^η – βασική Εξειδίκευση του ΕΠ όσο και κατά τις επόμενες δύο (2^η και 3^η Εξειδίκευση).

Οι προτάσεις αυτές αλλά και τα έργα στρατηγικού χαρακτήρα όπως ψηφίσθηκαν από το Περιφερειακό Συμβούλιο κατά την διαδικασία κατάρτισης της πρότασης για το ΠΠΧΣΑΑ, καθώς και οι επιμέρους προτάσεις ανά Δήμο πρέπει να λαμβάνονται υπόψη σε διαδικασίες όπως αυτή της εξειδίκευσης.

Βασικό κριτήριο βέβαια για την δυνητική υιοθέτηση αυτών αλλά και κάθε νέας πρότασης, αποτελεί πλέον η συμβατότητα τους με το εγκεκριμένο αναθεωρημένο Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο της ΠΑΜ-Θ (Αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΧΩΡΣ/68605/1092 - ΦΕΚ Α.Α.Π. 248/25-10-2018).

4. Όσον αφορά στην αναπτυξιακή διάσταση του υλοποιούμενου ΕΠ, με βάση και την υφιστάμενη μακρόχρονη κρίση η οποία αφήνει πλέον σε διακριτό βαθμό το αποτύπωμα της σε κρίσιμους τομείς, διαπιστώνεται ότι επιβεβαιώνονται οι συλλογικές προσπάθειες των θεσμικών οργάνων των δύο βαθμών Αυτοδιοίκησης και της ΕΥΔ για άσκηση παρεμβατικών αναπτυξιακών πολιτικών μέσω ΟΧΕ και ΣΒΑΑ σε περιοχές που αντιμετωπίζουν προβλήματα και προκλήσεις. Για την ουσιαστική επίτευξη των επιδιωκόμενων στόχων από την υλοποίηση δράσεων στο πλαίσιο ΟΧΕ και ΣΒΑΑ, κρίνεται σκόπιμο να υπάρχει συνεχής μέριμνα εκ μέρους όλων των εμπλεκόμενων (δικαιούχων και κυρίως της ΕΥΔ) για τη διασφάλιση και των ποιοτικών χαρακτηριστικών των ολοκληρωμένων παρεμβάσεων, πέραν αυτής για την επίτευξη των ποσοτικών στόχων.

Η έναρξη των διαδικασιών διαβούλευσης για την υλοποίηση και 2^{ης} ΟΧΕ στη ζώνη ορεινού όγκου Ροδόπης και Νέστου ποταμού κρίνεται ιδιαίτερα θετική με βάση το προαναφερόμενο πλαίσιο, επιπρόσθετα δε προτείνεται να εξετασθεί η επέκταση της εφαρμογής ΣΒΑΑ και σε άλλα αστικά κέντρα της Περιφέρειας, σύμφωνα με τις προτάσεις της ΠΕΔ ΑΜ-Θ.

5. Τονίζεται για μία ακόμη φορά η σημασία που έχει, κυρίως για τους μεσαίου και μικρού μεγέθους Δήμους, η αξιοποίηση της Τεχνικής Βοήθειας για την προετοιμασία, ωρίμανση αλλά και την υλοποίηση έργων. Στη σημερινή φάση υλοποίησης του Προγράμματος τα παραπάνω είναι ιδιαίτερα κρίσιμα και απαιτούν την δραστηριοποίηση όλων των εμπλεκόμενων με βάση το θεσμικό πλαίσιο, ώστε οι λύσεις που θα δοθούν να είναι έγκαιρες και αποτελεσματικές.

Η ΠΕΑΣ επισημαίνει το βασικό αυτό πρόβλημα το οποίο επηρεάζει και τις στοχευμένες παρεμβάσεις (ΟΧΕ) που βρίσκονται σε εξέλιξη. Προτείνεται επιπλέον, η εξέταση της αξιοποίησης κονδυλίων από το Εθνικό σκέλος του ΠΔΕ με την διαμόρφωση παράλληλων οργανωτικών πρωτοβουλιών που θα επιταχύνουν και θα διευκολύνουν την ωρίμανση και υλοποίηση έργων.

6. Η συνεισφορά πόρων του ΕΠ της ΠΑΜ-Θ σε οριζόντιες δράσεις εθνικού επιπέδου όπως είναι αυτές για την ενίσχυση της ίδρυσης και λειτουργίας μικρομεσαίων τουριστικών επιχειρήσεων ή την ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων, πρέπει να διασφαλίζεται ότι θα προστίθεται στα υπάρχοντα κονδύλια, προς όφελος της Περιφέρειάς μας.
7. Επισημαίνονται παρακάτω βασικά προβλήματα που επηρεάζουν τις επιδόσεις του Προγράμματος, τα οποία σχετίζονται με έργα που αφορούν και την ΤΑ και πρέπει να επιλυθούν το ταχύτερο δυνατόν:

- Η λειτουργία του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ) μετά τη απλοποίησή του έχει εν μέρει αποκατασταθεί, αλλά χρειάζεται ακόμη βελτίωση καθώς δεν έχει ολοκληρωθεί η παραμετροποίησή του με αποτέλεσμα καθυστερήσεις κυρίως σε ότι αφορά στις διαδικασίες προκαταβολών, ελέγχου και πιστοποίησης των δαπανών και καταχώρησης των πληρωμών.
- Η αναγκαιότητα για καλύτερη τεκμηρίωση και εξορθολογισμό των καταγεγραμμένων αναγκών στον τομέα της Δια Βίου Μάθησης και της Εκπαίδευσης Ενηλίκων, εκ μέρους του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων / Γενικής Γραμματείας Δια Βίου Μάθησης και Νέας Γενιάς.
- Η σημαντική καθυστέρηση από τη ΔΕΔΑ ΑΕ για χρονικό διάστημα άνω των δύο ετών όσον αφορά τις ενέργειες ωρίμανσης της πράξης «Ανάπτυξη Δικτύων Φυσικού Αερίου Μέσης και Χαμηλής Πίεσης στην Περιφέρεια ΑΜΘ» επιλέξιμης δημόσιας δαπάνης 32.000.000 €, γεγονός που δημιουργεί σημαντικά προβλήματα στο σχεδιασμό και εξέλιξη του Ε.Π. Το συγκεκριμένο έργο έχει υψηλή προτεραιότητα και σημασία για την ΤΑ στη Περιφέρεια ΑΜΘ, δεδομένου ότι αναμένεται να συμβάλει καταλυτικά τόσο στην τόνωση της οικονομικής δραστηριότητας όσο και στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής του μεγαλύτερου μέρους των κατοίκων της Περιφέρειας.
- Η σημαντική υστέρηση που καταγράφεται στην υλοποίηση της Β' Φάσης του έργου Phasing Αρδάνιο - Ορμένιο με δικαιούχο την Εγνατία οδό Α.Ε, γεγονός που οδηγεί σε υψηλό ρίσκο πρόβλεψης δαπανών για το 2018.

- Η μη επαρκής ανταπόκριση ορισμένων δικαιούχων στις υποχρεώσεις τους σχετικά με την υλοποίηση των πράξεων μετά την ένταξη στο Ε.Π. με αποτέλεσμα την ανάρτηση προόδου του προγράμματος. Ενδεικτικά αναφέρονται οι Κτιριακές Υποδομές Α.Ε., το Αρχηγείο του Πυροσβεστικού Σώματος και η Εταιρεία Ακινήτων του Δημοσίου (ΕΤΑΔ Α.Ε.).

Η απόφαση αυτή έλαβε α/α 1/2018

Ακριβές απόσπασμα που βγήκε για υπηρεσιακή χρήση.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ Π.Ε.Α.Σ. ΑΜ-Θ

Ευάγγελος Λαμπάκης
Πρόεδρος της ΠΕΔ ΑΜ-Θ
Δήμαρχος Αλεξανδρούπολης